

aspoň novým předpisem. To platí zejména i o §u 23, jenž stanoví formální podmínky přípustnosti výpovědi, a to tak, že starý doslov žádal, aby poznámka záboru nebo zamýšleného převzetí byla již vykonána aneb současně se děla, nový doslov pak pouze vyžaduje, aby se za poznámku tu neb onu současně s výpovědí aspoň žádalo. Rovněž to platí i o předpisu §u 20, dle jehož původního doslovu příslušela stížnost jen z důvodu, že nebylo šetřeno ustanovení »tohoto zákona«, kdežto dle nového doslovu přísluší jen z důvodu, že nešetřeno ustanovení I. c), t. j. §§ 12—25 tohoto zákona. Ale ovšem dlužno tu podotknouti, že už za starého doslovu mohly pod výrazem »předpisy tohoto zákona« miněny býti jen předpisy jeho o výpovědi, ježto jen o tu při stížnosti jde, tedy právě jen předpisy §u 12—25, jako v zákoně novém, jehož motivy to také samy výslovně uznávají. To souvisí s tím, že k řízení dle ostatních předpisu, nanejvýš dle §u 1—11, jež stěžovatel ve starém znění zákona pojímá také mezi předpisy, jichž při výpovědi pod následky stížnosti dlužno šetřiti, povolány jsou jiné soudy neb úřady, než soudy k vyřízení stížnosti příslušné. Jest tedy pouze zkoumati, zdali porušeny byly při výpovědi předpisy §u 12—25 náhr. zák. ve znění cit. novely, neboť materiální podmínky výpovědi — zabranost majetku a výpovědní lhůta — zustaly i v novele tytéž jako v původním zákoně a otázka nesouhlasu mezi oběma se jich nedotýká.

Čís. 2241.

Obnova drobných zemědělských pachtů (zákon ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n.).

Lhostejno, že nový pachtýř v době vydání zákona na pachtovaném pozemku dosud nehospodařil, jen když sám nebo se svou rodinou na pozemku hospodařiti chce a může.

(Rozh. ze dne 6. února 1923, R I 96/23.)

Emilie F-ová propachtovala smlouvou ze dne 7. května 1922 pozemky, jež měl dosud v pachtu Vincenc K., na šest let Jaroslavu S-ovi. Vincenc K. domáhal se obnovy pachtu dle zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n.; Jaroslav S. v době vydání tohoto zákona se dosud pachtu pozemku neujal. Soud první stolice obnovy pachtu nepovolil. Důvody: Zákon ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. nedotýká se oněch pachtovních smluv, které byly od 1. ledna 1922 do vydání tohoto zákona uzavřeny dobrovolnou úmluvou na dobu nejméně 6 let, jestliže nový pachtýř na pachtovaném pozemku sám nadále hospodařiti chce a nemá svých i pachtovaných pozemků více než 8 ha. Tento předpoklad zde je, neboť jest prokázáno, že Emilie F-ová pozemky, o něž jde, smlouvou ze dne 7. května 1922 propachtovala na šest let Jaroslavu S-ovi, a tvrzeno ani nebylo, že Jaroslav S. na pozemcích hospodařiti nemůže nebo nechce, nebo že má svých i pachtovaných pozemků více než 8 ha. Rekursní soud obnovu pachtu povolil. Důvody: Napadené usnesení přehlíží, že se podle čl. VI. zákona vedle dobrovolné úmluvy s novým pachtýřem na dobu

nejméně 6 let učiněné, vyžaduje, by nový pachtýř na pachtovaném pozemku sám nebo se svou rodinou hospodařil a nadále hospodařiti clitěl. Nelze tedy míti za to, že postačí, aby propachtovatel vykázal se tím, že učinil s novým pachtýřem smlouvu na 6 roků, a že nový pachtýř na pozemku hospodařiti chce, neboť za takového výkladu by zřídka k obnově pachtu došlo, a zmařen by byl účel zákona, by drobný pachtýř byl chráněn proti bezdůvodnému odnětí pachtu. Kdyby tak bylo zákon vykládati, že stačí smlouva s novým pachtýřem a vůle tohoto k hospodaření na pozemku se nesoucí, byl by zajisté zákon upravil i vzájemný poměr nového pachtýře k pachtýři dřívějšímu a k propachtovateli ohledně nákladu, na pozemek učiněného, což se nestalo ani zákonem ze dne 12. srpna 1921, čís. 313 sb. z. a n., který byl zákonem ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. doplněn. Poněvadž nový pachtýř Jaroslav S. na pozemcích ještě nehospodaří, a nebyl tedy splněn předpoklad, za kterého by se zákon nové dobrovolné úmluvy netýkal, bylo podle čl. I. pacht dřívější obnoviti.

Nejvyšší soud zrušil usnesení rekursního soudu a vrátil mu věc k novému rozhodnutí.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud nesdílí názoru rekursního soudu, že tím, že nový pachtýř Jaroslav S. na pozemcích ještě nehospodaří, nebyl splněn předpoklad, za kterého by se zákon ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n. netýkal smlouvy s novým pachtýřem Jaroslavem S-em. Jak zřejmo z dějin vzniku tohoto zákona (vývody zpravodaje, poslance Koudelky ve schůzi poslanecké sněmovny Národního shromáždění dne 27. června 1922, tisk 3770) jest zásadou zákona, že, byl-li před vydáním zákona založen řádný pachtovní poměr s někým jiným, než s dosavadním pachtýřem, musí tento ustoupiti novému pachtýři, je-li tento sám drobným pachtýřem. Není tedy správným názor, že zákon má na mysli pouze prospěch dřívějších pachtýřů, dlužno spíše uznati, že článkem VI. tohoto zákona má býti chráněn nový pachtýř, a proto nutno tento článek v podobných případech vykládati ve prospěch nových pachtýřů. Této zásadě neodpovídá výklad, že v tomto článku jde jen o nové pachtýře, kteří na pachtovaných pozemcích v době vydání zákona, t. j. 17. srpna 1922, sami nebo se svou rodinou již hospodařili. Dlužno přidati se k názoru, že stačí, byla-li smlouva s novým pachtýřem učiněna v době od 1. ledna do 17. srpna 1922 a že nesejde na tom, zda nový pachtýř v době vydání zákona byl již ve skutečném užívání pachtovaného pozemku, nýbrž pouze na tom, chce-li a může-li sám nebo se svou rodinou na něm hospodařiti. To tím více, když hospodářský rok pravidelně se počíná 1. říjnem, tak, že nový pachtýř zpravidla dne 17. srpna 1922 nemohl ani ještě hospodařiti na pachtovaném pozemku, a starý pachtýř byl by mohl snadno mařiti zákonodárcův úmysl tím, že se bezdůvodně a bezprávně zdráhal, odevzdati pozemek novému pachtýři a takto mu umožniti hospodaření. Rekursní soud se nezabýval se svého právního stanoviska otázkou, zda nový pachtýř Jaroslav S. na pachtovaném pozemku sám nebo se svou ro-

dingou hospodařiti může, jak to předpokládá VI. článek zákona ze dne 13. července 1922, čís. 213 sb. z. a n., pročež nejvyšší soud pro nedostatek skutkových zjištění není s to, by rozhodl ve věci samé.

Čís. 2242.

Dědickou přihlášku z posledního pořízení, jež svým obsahem je pouhým dovětkem, nutno odmítnouti. V otázce, zda jde o závěť či o dovětek, nezáleží na tom, jak zůstavitel obmyšlenou osobu pojmenoval, nýbrž na tom, zda povolal ji k celé pozůstalosti neb aspoň k poměrné její části.

(Rozh. ze dne 6. února 1923, R I 103/23.)

K pozůstalosti po Václavu M-ovi přihlásil se Bohuslav M. ze závěti, Marie Š-ová, Adela V-ová a Václav J. ze zákona. P o z ů s t a l o s t n í s o u d poukázal dědice přihlásivši se ze zákona, na pořad práva, r e k u r s n í s o u d odmítl dědickou přihlášku Bohuslava V-a, čímž poukázání dědiců ze zákona na pořad práva se stalo bezpředmětným, maje za to, že zůstavitelovo poslední pořízení bylo pouhým dovětkem, nikoliv závětí.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D u v o d y:

Zůstavitel v písemné poslední vůli ze dne 12. února 1920 nikomu nezůstavil celou pozůstalost neb určitou poměrnou část pozůstalosti, nýbrž pořídil jen o jednotlivých věcech, které nevyčerpávají celé zůstalé jmění. Dle §§ 532, 535, 553 obč. zák. jest toto poslední pořízení pouhým dovětkem, nikoli závětí. Tomu není na závadu, že zůstavitel Bohuslava M-a, jemuž v posledním pořízení o d k a z u j e statek č. p. 5 ve V. se všemi poli, lesem, se všemi stavbami, dobyt看, se všemi stroji, jak stojí a leží, na jiných místech nazývá d ě d i c e m, neboť, stanově, že »Bohuslav M. jest povinen vyplatiti Václavu J-ovi d ě d i č n ý díl,« po případě »doplatiti d ě d i č n ý díl Marie Š-ové«, jímž oběma zůstavitel odkázal po 135.000 Kč, vyhrazuje si »právo, změnit poslední pořízení co do odkazu nebo v celém jeho znění, totiž i co do ustanovení d ě d i c ů«, a žádaje, by poslední vůle od jeho »d ě d i c ů a ostatních odkazovníku byla přesně vyplněna«, mluví zůstavitel také o jiných účastnících jako o dědicích, a dává na jevo, že jako osoba právnický nevzdělaná nezná rozdíl mezi dědicem a odkazovníkem. Taktéž nevadí, že zůstavitel ukládá Bohuslavu M-ovi, by vyplatil po případě doplatil odkazy, učiněné ve prospěch Václava J-a a Marie Š-ové, poněvadž odkazem může býti obtížen nejen dědic, nýbrž i odkazovník (§ 649 obč. zák.). Kdyby měl Bohuslav M. býti pokládán za dědice ze závěti, musil by ovšem převzít také veškeré dluhy pozůstalosti (§ 531 obč. zák.). Že to bylo zůstavitelovým úmyslem, z posledního pořízení nikterak nevysvítá, a také Bohuslav M. sotva by byl s tím srozuměn. Poslední pořízení neobsahuje dle svého znění a obsahu výroku, jímž se Bohuslav M. u s t a n o v u j e dědicem, t. j. nástupcem,